

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 482/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Danielou Sokol, advokátkou, Kuzmányho 57, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 21 C 226/2014-460 z 1. júna 2021, uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 12 Co 28/2021 z 19. októbra 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 22/2022-509 z 25. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), uznesením Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 21 C 226/2014-460 z 1. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 Co 28/2021 z 19. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 22/2022-509 z 25. mája 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). V súvislosti s napadnutým uznesením okresného súdu namieta i porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu v spojení s napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Žiada tiež o priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v konaní o zaplatenie 3 272 eur z titulu nájomného vedenom okresným súdom pod sp. zn. 21 C 226/2014 v procesnom postavení žalovanej. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 21 C 226/2014-399 zo 17. apríla 2017. Krajský súd rozsudkom č. k. 20 Co 104/2018-434 z 30. júla 2019 zamietol odvolanie sťažovateľky proti rozsudku súdu prvej inštancie.

3. Sťažovateľka podala 22. novembra 2019 dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie vyzval sťažovateľku na úhradu súdneho poplatku za podané dovolanie v lehote do 10 dní, počnúc 28. januárom 2020. Súdny poplatok uhradila 13. februára 2020. Okresný súd ostal nečinný do 1. júna 2021, keď napadnutým uznesením zastavil dovolacie konanie a zároveň rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku za dovolanie.

4. Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že napriek chybnému poučeniu proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nie je možné podať odvolanie (nepripustnosť vyplýva zo zákona), preto odvolanie sťažovateľky odmietol. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako neprípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta, že okresný súd napriek splneniu všetkých zákonných podmienok odmietol jej dovolanie bez tohto, aby bolo o ňom meritórne rozhodnuté, a to 15 mesiacov po tom, ako boli splnené všetky procesné podmienky, ktorých porušením odôvodnil zastavenie konania.

6. Sťažovateľka poukazuje na to, že okresný súd „vo veci neurobil žiaden procesný úkon 15 mesiacov, kedy ponechal Sťažovateľku v domnení, že o veci rozhoduje dovolací súd a zároveň, že sú splnené všetky podmienky dovolania“.

7. Podľa názoru sťažovateľky uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení dovolacieho konania prekračuje rámec udržateľného výkladu a aplikácie § 10 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

8. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

10. V súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 2. novembra 2021. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola doručená ústavnému súdu 8. augusta 2022, je zjavné, že bola podaná oneskorene, teda po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (zákonná lehota v okolnostiach prípadu sťažovateľky uplynula 2. januára 2022).

11. V okolnostiach posudzovanej veci nemožno aplikovať poslednú vetu § 124 zákona o ústavnom súde o zachovaní lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu, keďže predmetné uznesenie nebolo tým rozhodnutím, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom. Ústavný súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku je zákon o súdnych poplatkoch zákonom špeciálnym (tzv. *lex specialis*) a po jeho novelizácii účinnej od 1. júla 2017 je konanie o zastavenie konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku jednoinštančné, preto odvolanie či následné dovolanie sťažovateľky nemožno považovať za účinný prostriedok spôsobilý zabezpečiť ochranu jej práv. Z uvedeného vyplýva, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti uplynula sťažovateľke po 2 mesiacoch od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

12. V nadväznosti na uvedené, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie

v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

13. Ústavnému súdu pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť len odmietnuť túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

14. Sťažovateľka namieta, že okresný súd napadnutým uznesením porušil i jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom označeného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

16. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodoval o zastavení dovolacieho konania neprimerane dlhú dobu, avšak poukazuje na to, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté (2. novembra 2021), preto v tomto čase už nemohol okresný súd porušovať základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na jej odmietnutie v tejto časti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

17. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

18. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu označeným v petite, ako aj § 45 zákona

o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom.

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa domáha ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu „*v spojení*“ s napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu, pričom napadnuté uznesenie okresného súdu „*v spojení*“ s napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu žiada zrušiť a vec „*vrátiť na ďalšie konanie*“.

20. V ústavnej sťažnosti úplne absentuje relevantná právna argumentácia vo vzťahu k napadnutým uzneseniam krajského súdu a najvyššieho súdu.

21. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelým patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

22. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa jej odôvodnenia ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľku, ktorá je zastúpená kvalifikovanou právnu zástupkyňou, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021).

23. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu